

การประชุมชี้แจงนโยบายลดการใช้วัสดุอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมในสถานบริการ

วันพุธที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐-๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมสมบูรณ วัชรโรทัย อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ผู้เข้าร่วมประชุม

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

1. นายสรายุทธิ	บุญสุข	รองอธิบดีกรมอนามัย
2. นางสาวรวงคนา	เวชวิธี	ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข
3. นางปิยะดา	ประเสริฐสม	อดีตผู้ทรงคุณวุฒิสาขาทันตสาธารณสุข
4. นางวิกุล	วิสาธเสสส์	อดีตผู้ทรงคุณวุฒิสาขาทันตสาธารณสุข
5. นางนันทินี	ตั้งเจริญดี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
6. นางสาวสุรัตน์	มลคลชัยอรัญญา	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
7. นางสาวนันท์มนัส	แย้มบุตร	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
8. นายเพิ่มรตนะ	สรีระเทวิน	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
9. นายพงศธร	จินตกานนท์	ทันตแพทย์ชำนาญการ
10. นางสาววาสนี	เกียรติอดิศร	ทันตแพทย์ชำนาญการ
11. นางสาวพัชรวรรณ	สุขุมาลินทร์	ทันตแพทย์ชำนาญการ
12. นายกษิวิชัย	คำเกลี้ยง	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการ
13. นางสาวประณยา	จอมมี	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
14. นางสาวกันยา	ฤทธิ์อ้อม	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ชมรมทันตกรรมทันตกรรมแห่งประเทศไทย

15. รศ.ดร.ทพ.พิศลย์	เสนาวงษ์	ประธานชมรม

สมาคมทันตกรรมเด็กแห่งประเทศไทย

16. ทพ.โอภาส	วิรัตน์พงษ์	นายกสมาคม

สมาคมทันตแพทย์เอกชนแห่งประเทศไทย

17. ทพ.พิชัย	อัศวินใจเพชร	กรรมการและนายทะเบียนสมาคม

สถาบันทันตกรรม กรมการแพทย์

18. ทพญ.ศรัณยา	กลัดแก้ว	ทันตแพทย์ชำนาญการ

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ กรมการแพทย์

19. ทพญ.ประไพ	ชุนทคล้าย	หัวหน้ากลุ่มงานทันตกรรม

โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์

20. ทพญ.ประพิณ	เปี่ยมพริ้ง	หัวหน้ากลุ่มงานทันตกรรม

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

21. ทพญ.ภัตติมา	บุรพลกุล	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

22. นายวุฒิชัย	แก้วกระจ่าง	ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
23. นางสาวนภาพร	ตั้งถิ่นไทย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายแพทย์สราวุฒิ บุญสุข รองอธิบดี กรมอนามัยกล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุมชี้แจงนโยบายลดการใช้วัสดุอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมในสถานบริการ สืบเนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญามินามาตะ ว่าด้วยปรอท ซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการตามมาตรการตามที่อนุสัญญากำหนด ในส่วนของของเสียทางด้านทันตกรรม มีการใช้วัสดุอุดฟันชนิดอะมัลกัม ซึ่งมีปรอทเป็นส่วนผสมทำให้มีของเสียประเภทนี้จากหน่วยบริการทันตกรรม ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยมีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่พื้นที่ การประชุมวันนี้จัดขึ้นเพื่อหารือแนวทางปฏิบัติที่ตรงกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันทันตกรรม กรมการแพทย์ สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กรมควบคุมมลพิษ หัวหน้ากลุ่มทันตกรรมในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ชมรมทันตกรรมทันตการแห่งประเทศไทย สมาคมทันตกรรมเด็กแห่งประเทศไทย สมาคมทันตแพทย์เอกชนแห่งประเทศไทย ขอขอบคุณหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ความสำคัญและร่วมกันดำเนินงานในเรื่องการขับเคลื่อนนโยบายลดการใช้วัสดุอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมในสถานบริการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากวันนี้มีการประชุมผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข จึงมอบหมายให้ ทพญ.วรางคณา เวชวิธี เป็นประธานการประชุมต่อไป

ข้อเสนอที่ประชุม ไม่มี

ข้อสรุปที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม

ข้อเสนอที่ประชุม ไม่มี

ข้อสรุปที่ประชุม ไม่มี

วาระที่ ๓ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๓.๑ โครงการเร่งรัดการดำเนินงานลดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรม และเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท

ทพญ.วรางคณา เวชวิธี ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข บรรยายถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศที่ร่วมโครงการในการลดการใช้อะมัลกัมในทางทันตกรรมใน

ลักษณะที่สามารถวัดได้ เป็นธรรม และยั่งยืน ซึ่งจะช่วยลดการปล่อยของเสียที่มีปรอทลงสู่สิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ อากาศ ในระยะเวลา 3 ปี โดยเริ่มต้น ปี 2565) ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก WHO การดำเนินโครงการคาดหวังให้เกิดผลลัพธ์ (OUTCOME) คือ ประเทศที่ร่วมโครงการนำมาตรฐาน และคู่มือในการลดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรม รวมทั้งการกำจัดของเสียที่มีปรอท ไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยสารปรอท การดำเนินงานในประเทศไทย ที่ผ่านมามีประเทศไทยได้ดำเนินการตามมาตรการจำนวน 5 ข้อใน 9 ข้อ คือมาตรการที่ 1.กำหนดวัตถุประสงค์ระดับชาติเพื่อป้องกันพิษและสนับสนุนการสร้างทันตสุขภาพที่ดีเพื่อลดความต้องการบูรณะฟัน 3.ส่งเสริมให้ใช้วัสดุทางเลือกที่มีปรอทในการบูรณะฟันที่มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพทางคลินิก 5.สนับสนุนองค์การวิชาชีพด้านทันตกรรมและสถาบันการศึกษาด้านทันตกรรมเพื่อการศึกษาและฝึกอบรมทันตแพทย์และนักศึกษาทันตแพทย์ในการใช้วัสดุทางเลือกที่ปราศจากปรอทและส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติการจัดการที่ดีที่สุด 8.จำกัดการใช้อะมัลกัมในรูปแบบแคปซูล 9.สนับสนุนการใช้แนวทางปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในสถานบริการทันตกรรมเพื่อลดการปล่อยปรอทและสารประกอบปรอทลงสู่ น้ำและดิน

โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อน 2 รูปแบบคือ

1. นโยบายด้านการ ลดการใช้วัสดุอะมัลกัม โดยการส่งเสริมให้มีการใช้วัสดุทดแทนในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และเด็กต่ำกว่า 6 ปี ส่งเสริมโครงการป้องกันพิษในแต่ละกลุ่มวัย โดยการสนับสนุนให้มีโครงการป้องกันพิษในแต่ละกลุ่มวัยเช่น การเคลือบหลุมร่องฟัน การทา/เคลือบฟลูออไรด์
2. นโยบายด้านการจัดการของเสียที่ปนเปื้อนอะมัลกัม โดยการขับเคลื่อนการจัดการขยะอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรม (Waste management) โดยการจัดการขยะอะมัลกัมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามรูปแบบแนวปฏิบัติที่สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัยกำหนดและรายงานผลในระบบรายงานใน DASHBOARD ระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยอันตราย ของกรมอนามัย (Med waste)

ข้อเสนอที่ประชุม รับทราบ

ข้อสรุปที่ประชุม สำนักทันตสาธารณสุขดำเนินงานขับเคลื่อนตามแนวทางทั้งสองรูปแบบ โดยเริ่มในปี 2565

๓.๒ ผลกระทบของปรอทต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยสารปรอท

ดร.นภาพร ตั้งถิ่นไทย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ บรรยายภาพรวมการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยสารปรอท ของประเทศไทยตามข้อบทที่ 4 ผลผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอทภาคผนวก เอ ส่วนที่ ๒: ผลผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ข้อบทที่ ๔ วรรค ๓ ของอนุสัญญามินามาตะฯ

มาตรการที่จะดำเนินการโดยภาคีในการลดการใช้อะมัลกัม ต้องคำนึงถึงสถานการณ์ภายในประเทศของภาคนั้น และแนวทางระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยต้องดำเนินการสองมาตรการหรือมากกว่า ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวัตถุประสงค์ระดับชาติ เพื่อป้องกันพิษและสนับสนุนสุขภาพ เพื่อช่วยลดความต้องการในการบูรณะฟัน

(๒) กำหนดวัตถุประสงค์ระดับชาติในการลดการใช้อะมัลกัมให้น้อยที่สุด

(๓) ส่งเสริมการใช้วัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทในการบูรณฟันที่มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพทางคลินิก

(๔) ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาวัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทในการบูรณฟัน

(๕) สนับสนุนองค์การวิชาชีพด้านทันตกรรมและสถาบันการศึกษาด้านทันตกรรม เพื่อการศึกษาและฝึกอบรมทันตแพทย์และนักศึกษาทันตแพทย์ในการใช้วัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทและส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติการจัดการที่ดีที่สุด

(๖) ไม่ส่งเสริมนโยบายและโครงการประกันสุขภาพที่ส่งเสริมการใช้อะมัลกัมมากกว่าวัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทในการบูรณฟัน

(๗) ส่งเสริมนโยบายและโครงการประกันสุขภาพที่ส่งเสริมการใช้ทางเลือกที่มีคุณภาพมากกว่าอะมัลกัมในการบูรณะฟัน

(๘) จำกัดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมโดยใช้ในรูปแบบแคปซูล

(๙) สนับสนุนการใช้แนวปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด สถานทันตกรรม เพื่อลดการปล่อยปรอทและสารประกอบปรอทสู่น้ำและดิน

ซึ่งแต่ละมาตรการเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายได้แก่ ศูนย์ประสานงานระดับชาติอนุสัญญามินามาตะฯ กรมควบคุมมลพิษ กรมอนามัย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และทันตแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ นอกจากนี้ยังได้บรรยายการดำเนินงานในระดับนานาชาติภายใต้อนุสัญญาดังนี้

ภาพรวมการดำเนินการตามมาตรการที่ระบุไว้ในภาคผนวก A ส่วนที่ ๒ ของภาคีสมาชิก		
มาตรการภายใต้อนุสัญญามินามาตะฯ	ประเทศภาคีและไม่ใช่ภาคีที่จัดส่งข้อมูล	ตัวอย่าง
(๑) วัตถุประสงค์ป้องกันพิษและสนับสนุนสุขภาพ	บราซิล, แคนาดา, ญี่ปุ่น, ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์ชาติหรือคำสั่งทางปกครอง คำแนะนำโดยกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุข
(๒) วัตถุประสงค์ลดการใช้อะมัลกัมให้น้อยที่สุด	บราซิล, แคนาดา, คองโก, สหภาพยุโรป, อิตาลี, ไทย, เวียดนาม	การจัดทำกฎหมายหรือแผนระดับชาติเพื่อลดการใช้อะมัลกัม
(๓) ส่งเสริมการใช้วัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอท	บราซิล, ญี่ปุ่น, ไทย, เวียดนาม	คำแนะนำจากกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมวัสดุทางเลือก
(๔) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวัสดุทางเลือก	บราซิล, ญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา	การสนับสนุนงานวิจัยวัสดุทางเลือกระดับมหาวิทยาลัย
(๕) สนับสนุนองค์การฯ และสถาบันฯ ใช้วัสดุทางเลือก และส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติการจัดการที่ดีที่สุด	ญี่ปุ่น, เนปาล, ฟิลิปปินส์, ไทย, สหรัฐอเมริกา	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ทันสมัยสำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทันตสุขภาพ
(๖) ไม่ส่งเสริมนโยบายและโครงการประกันสุขภาพที่ส่งเสริมการใช้อะมัลกัมมากกว่าวัสดุทางเลือก	ญี่ปุ่น	การไม่รวมการรักษาทางทันตกรรมที่ใช้อะมัลกัมในประกันสุขภาพ

ภาพรวมการดำเนินการตามมาตรการที่ระบุไว้ในภาคผนวก A ส่วนที่ ๒ ของภาคีสมาชิก (ต่อ)		
มาตรการภายใต้สนธิสัญญามินามาตะ	ประเทศภาคีและไม่ใช่ภาคีที่จัดส่งข้อมูล	ตัวอย่าง
(๗) ส่งเสริมนโยบายและโครงการประกันสุขภาพที่ส่งเสริมการใช้ทางเลือกที่มีคุณภาพ	ญี่ปุ่น	ระบบประกันสุขภาพแห่งชาติครอบคลุมการดูแลสุขภาพที่มีต้นทุนพอเหมาะ ทำให้ผู้ป่วยสามารถเลือกวัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทได้
(๘) จำกัดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมโดยใช้ในรูปแบบแคปซูล	บราซิล, แคนาดา, สหภาพยุโรป, ไทย	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายจำกัดการใช้ให้อยู่ในรูปแบบท่อหุ้ม การยุติใบอนุญาตผู้ผลิตอะมัลกัม (Bulk dental amalgam powder) ทางทันตกรรมจำนวนมาก
(๙) สนับสนุนการใช้แนวปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดสถานทันตกรรม	บราซิล, แคนาดา, สหภาพยุโรป, ญี่ปุ่น, โมซัมบิก, ฟิลิปปินส์, ไทย, สหรัฐอเมริกา	การส่งเสริมการใช้เครื่องแยกอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรม

มาตรการอื่น ๆ ได้แก่

- (๑) กฎหมายห้ามการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมสำหรับเด็ก และสตรีมีครรภ์หรือให้นมบุตร (สหภาพยุโรป เนปาล)
- (๒) ข้อเสนอแนะให้กลุ่มเสี่ยงสูงบางกลุ่มใช้วัสดุทางเลือกสำหรับการอุดฟัน (สหรัฐอเมริกา)
- (๓) มาตรฐานการบำบัดน้ำทิ้งเบื้องต้นจากสถานบริการทางทันตกรรม (สหรัฐอเมริกา)
- (๔) กิจกรรมการให้ความรู้ (ประเทศในภูมิภาคแอฟริกา คองโก โกลดีเวียร์ จอร์แดน โมซัมบิก)

ข้อเสนอที่ประชุม

นายวุฒิชัย แก้วกระจ่าง เสนอเพิ่มเติมว่า การดำเนินงานภายใต้สนธิสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอทเป็นการร่วมกันดำเนินการเพื่อลดผลกระทบของปรอท ซึ่งจะต้องมองภาพรวมทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรวบรวมและรายงานผลประกอบการจัดทำ Intervention ในระดับสากล

ทพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม สอบถามถึงประเด็นการขอแก้ไขภาคผนวก A หรือ B หากไม่เห็นด้วยบางประเด็นจะสามารถแก้ไขได้หรือไม่ จะต้องดำเนินการอย่างไร

ดร.นภาพร ชี้แจงว่าการแก้ไขข้อมูลในภาคผนวก A หรือ B สามารถทำได้โดยการยื่นศาล ภาคยานุวัติ

ทพญ.ปิยะดา เสนอที่ประชุมว่าอยากให้มีข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับปริมาณปรอทน้ำเสียทางทันตกรรมที่นานาชาติแนะนำ ว่าความเข้มข้นที่เท่าไรควรจัดการอย่างไร

ดร.นภาพร ในปัจจุบันสามารถใช้ข้อมูลว่าน้ำเสียที่จัดเป็นอันตรายที่มีสารปรอทปนเปื้อนสามารถอ้างอิงข้อมูลจาก USEPA ได้

ทพญ.วิกุล เสนอให้มีการทำวิจัยทดสอบปริมาณความเข้มข้นของปรอทในน้ำเสียทางทันตกรรมในประเทศไทยเพื่อนำข้อมูลมาประกอบ

ทพ.พิชัย สอบถามที่ประชุมว่าปัจจุบันในประเทศไทยได้ทำการวัดปริมาณปรอทของเสียที่มาจากโรงให้บริการทันตกรรมมากน้อยเพียงใด เนื่องจากประสบการณ์ทำงานทำให้เชื่อได้ว่ามีน้อยมาก และจะน้อยลงไปเรื่อย ๆ เนื่องจากผู้รับบริการส่วนใหญ่ไม่นิยมให้อุดด้วยวัสดุอะมัลกัม

ข้อสรุปที่ประชุม

สำนักทันตสาธารณสุข ติดตามการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดการใช้ภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อะมัลกัมที่ใช้ทางทันตกรรมและกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อะมัลกัมที่ใช้ทางทันตกรรมที่มีการบรรจุในรูปแบบเม็ดและแบบผงเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ.”

ศึกษาระดับอ้างอิงของน้ำเสียทางทันตกรรมที่มีสารปรอทปนเปื้อนจาก USEPA และปริมาณปรอทในน้ำเสียทางทันตกรรมในประเทศไทย

๓.๓ การดำเนินงานทางทันตสาธารณสุข เพื่อลดการใช้วัสดุอุดฟันอะมัลกัมตามอนุสัญญามิามาตะว่าด้วยปรอท ทพญ.นันทมนัส แยมบุตร ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ บรรยายการดำเนินงานทางทันตสาธารณสุข เพื่อลดการใช้วัสดุอุดฟันอะมัลกัมตามอนุสัญญามิามาตะว่าด้วยปรอท ในประเทศไทยตามมาตรการที่กำหนด ได้แก่

1. กำหนดวัตถุประสงค์ระดับชาติเพื่อป้องกันฟันผุ และสนับสนุนการสร้างทันตสุขภาพที่ดีเพื่อลดความต้องการในการบูรณะฟัน
 - นโยบายส่งเสริมป้องกันด้านทันตกรรม ได้แก่ การดูแลอนามัยช่องปากระดับประเทศและทันตกรรมป้องกันเพื่อป้องกันฟันผุ และลดการบูรณะฟัน
 - สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดบริการสุขภาพช่องปากเป็นรายการเฉพาะ (fee schedule) ได้แก่ เคลือบฟลูออไรด์ในเด็กกลุ่มเสี่ยง เคลือบหลุมร่องฟันกรามถาวร ในเด็กวัยเรียน 4-12 ปี เพื่อลดการบูรณะฟัน
2. ส่งเสริมการใช้วัสดุทางเลือกที่ไม่มีปรอทในการบูรณะฟันที่มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพทางคลินิก
 - สิทธิประโยชน์การบูรณะฟันทุกกลุ่มวัยครอบคลุมการใช้วัสดุอุดฟันอะมัลกัม และวัสดุทางเลือก
 - ส่งเสริมให้มีการใช้วัสดุทดแทนอะมัลกัมในการบูรณะฟันในกลุ่มเด็กและหญิงตั้งครรภ์ นำเสนอข้อสรุปทางวิชาการ เรื่อง ผลกระทบของการใช้อะมัลกัมที่มีต่อสุขภาพและการพิจารณาวัสดุทางเลือก ในที่ประชุมวิชาการทันตแพทย์สมาคม ครั้งที่ 107 (19 ธ.ค. 61) และ 108 (13 มิ.ย. 62)
 - บรรยายหัวข้อ Minamata Convention : Alternative Materials ในที่ประชุมวิชาการทันตแพทย์สมาคม ครั้งที่ 109 (20 ธ.ค. 62)
3. สนับสนุนองค์กรทางวิชาชีพด้านทันตกรรม และสถาบันการศึกษาด้านทันตกรรมเพื่อการศึกษาและฝึกอบรมทันตแพทย์ และนักศึกษาทันตแพทย์ในการใช้วัสดุทางเลือกที่ปราศจากปรอท และส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติการจัดการที่ดีที่สุด
 - ยกเลิกการสอบขึ้นทะเบียนวิชาชีพ หัวข้อทันตกรรมหัตถการอุดฟันด้วยอะมัลกัมในผู้ป่วยเด็ก
4. จำกัดการใช้อะมัลกัมในรูปแบบแคปซูล
 - (ร่าง) ประกาศจำกัดการผลิต นำเข้า และจำหน่ายวัสดุอุดฟันอะมัลกัมในรูปแบบแคปซูลเท่านั้น นอกจากนี้ยังนำเสนอแผนการดำเนินงานในปี 2565-2567 ดังนี้

ข้อเสนอที่ประชุม

ทพญ.วรางคนา สอบถามที่ประชุมว่าในปัจจุบันมีการประกาศแนวทางการทางเลือกแล้วหรือไม่ แนวทางเป็นอย่างไร

รศ.ดร.ทพ.พิศลย์ จากการประชุมทันตแพทย์สมาคมในปี 2563 โดยมี อาจารย์ประทีปเป็นประธาน ได้ผลว่าปรอทจากการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมจะตรวจพบได้มากขึ้นเมื่อมีปริมาณการอุดฟันด้วยวัสดุอะมัลกัมในช่องปากจำนวนมาก แต่ก็ไม่ถึงระดับที่เป็นพิษเนื่องจากอะมัลกัมทางทันตกรรมอยู่ในรูปแบบที่เสถียร แต่จะตรวจพบมากขึ้นเมื่อมีการกรอหรืออะมัลกัมเนื่องจากมีความร้อน ทั้งนี้วัสดุทางเลือกไม่สามารถใช้ทดแทนอะมัลกัมได้ แต่เป็นทางเลือกที่ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม การอุดฟันด้วยวัสดุทางเลือกต้องมีการควบคุมน้ำลายได้ดี (จะมีหรือไม่มีผู้ช่วยก็ได้) ทั้งนี้สถาบันการศึกษาพร้อมเลิกใช้อะมัลกัม เพียงแต่รอทางกระทรวงสาธารณสุข ประกาศยกเลิกการใช้อะมัลกัม

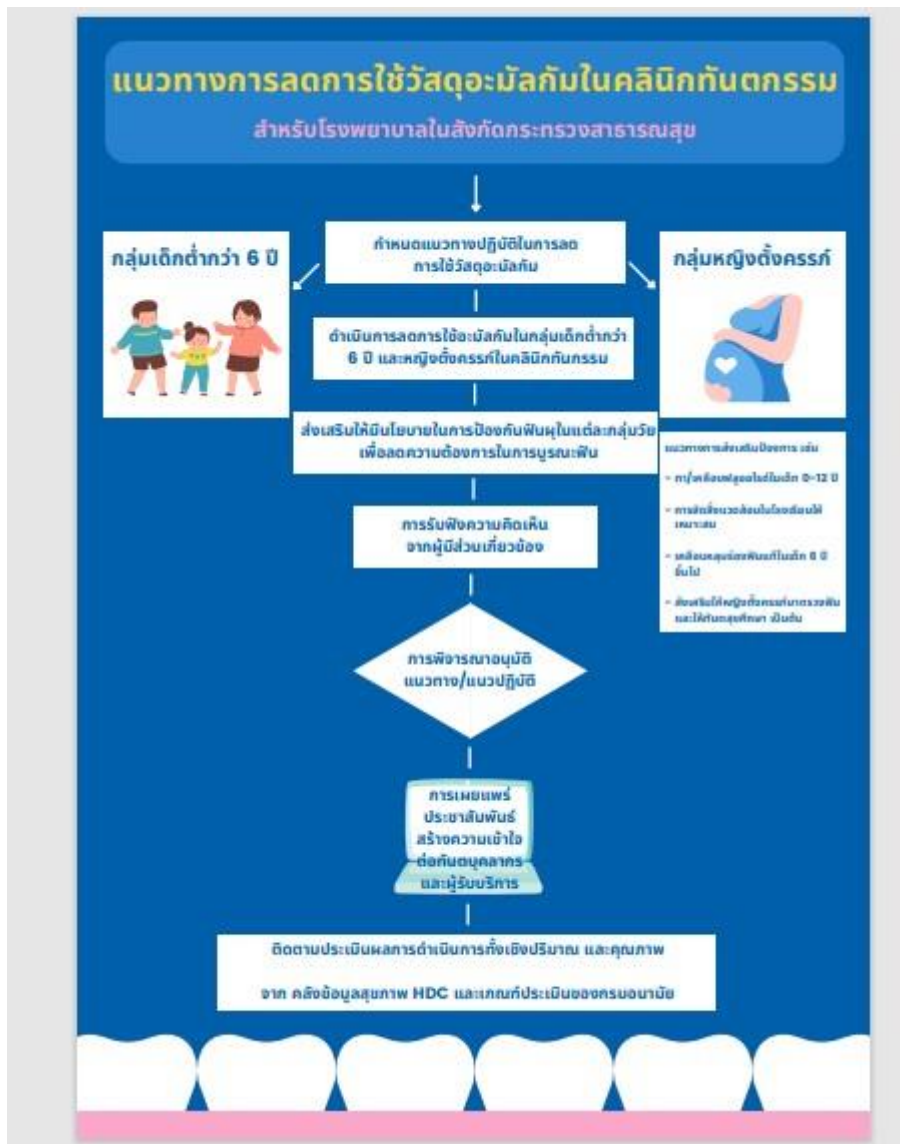
ทพ.โอภาส เพิ่มเติมว่าในแง่ของทันตกรรมสำหรับเด็ก ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการทำอย่างรวดเร็ว วัสดุคอมโพสิท เป็นทางเลือกที่เหมาะสมเนื่องจาก ใช้เวลาในการทำไวและมีการควบคุมน้ำลายที่ดี

ข้อสรุปที่ประชุม สำนักทันตสาธารณสุขดำเนินงานตามแผน 2565-2567

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ นโยบายลดการใช้วัสดุอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมในสถานบริการ

ทพญ.วาสิณี เกียรติอดิสร ทันตแพทย์ชำนาญการ นำเสนอนโยบายลดการใช้วัสดุอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมในสถานบริการ ดังนี้

แนวทางการพิจารณาการบูรณะฟันในฟันน้ำนม และการลดการใช้อะมัลกัม

ICDAS	ทันตแพทยสมาคม 61	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
   Score 1 Score 2 Score 3	4 Dental caries (Cavitated lesion) Probably active	Minimally invasive restoration
   Score 4 Score 5 Score 6	4 Active	Minimally invasive restoration / SDF (if inaccessible service)
	5, 6	Minimally invasive restoration (Selective removal to soft dentin: one visit) / SDF (if inaccessible service)

GV Black Classification	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อจำกัด
I		
II		

แนวทางการพิจารณาการบูรณะฟันในฟันแท้ และการลดการใช้อะมัลกัม

ICDAS	ทันตแพทยสมาคม 61	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
  	4 Noncavitated lesions (active)	Minimally invasive restoration
  	5 6 Cavitated lesions (inactive)	Routine oralcare (if cleansable) / Minimally invasive restorationb
	4 Active มีเงาดำ/enamel breakdown	Minimally invasive restoration
	5,6 Active	Minimally invasive restorationb (Selective removal to soft dentin : one visitor Stepwise removall

GV black classification	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อจำกัด
I		
II		
VI		

ข้อเสนอที่ประชุม

ทพญ.ประไพ เสนอให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการของเสียอะมัลกัมเพื่อให้มีมาตรฐาน เพื่อให้มีแนวทางดำเนินงานที่ชัดเจน

รศ.ดร.ทพ.พิศลย์ เสนอให้มีการ Concern เรื่องการใช้อะมัลกัม Separator เนื่องจากมีต้นทุนสูงและต้องมีการปรับระบบระบายน้ำเสียของยูนิตทันตกรรมใหม่ทั้งหมด

ทพญ.วิกุล เสนอให้มีการจัดทำแนวทางการจัดการของเสียในคลินิกทันตกรรมทุกประเภทเพื่อเป็นแนวทางให้พื้นที่ใช้ในการดำเนินงาน การรวมในเล่มเดียวจะทำให้สะดวกกับพื้นที่

ข้อสรุปที่ประชุม

สำนักทันตสาธารณสุขทบทวนแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอและจัดทำร่างเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุม
ให้ความเห็น
ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

นายกษิวิชัย คำเกลี้ยง นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการ
นางสาววาสนี เกียรติอดิสร ทันตแพทย์ชำนาญการ
ผู้จดยางานการประชุม